

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre...	16 kor.
Negyedévre...	4 "
Helyben hához hordva:	
Egész évre...	20 kor.
Negyedévre...	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre...	24 kor.
Negyedévre...	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 29.

Kétes jövő.

(K. Ö.) Sajtónk a »Stuttgarter Beobachter« közleményével foglalkozva, mely a német mezőgazdasági vámtarifa tetemes emelkedését helyezi kilátásba, azt a kérdést veti fel, hogy ugyan mit szól a német fogyasztó közönség ehhez az óriási vámemeléshez. És a legtöbb mellőzi azt, a mi ennél sokkal fontosabb, t. i. hogy mit szól a szándékolt vámemeléshez a magyar mezőgazdaság?

Ezt a kérdést két szempontból lehet vizsgálat tárgyává tenni.

Először általános vámpolitikai szempontból. Ha Németország a mezőgazdasági tarifákat tetemesen emeli (a számszerű emelkedés nem számol, tételenként ugyanis módosulni fognak), ez az agrarizmus győzelmét jelenti. Bukását tehát annak a politikának, mely a kivitel fokozása érdekében feláldozta a mezőgazdaságot és a nemzeti termelés részét képező ipari termelést.

Azóta hogy a kereskedelmi szerződések megújításának kérdése az aktualitás stádiumába lépett, Németország folyton hangoztatta, hogy a mezőgazdaság érdekében fokozottabb vámvédelmet fog alkalmazásba venni, de hogy oly energikus lépésre határozta el magát, mint azt a stuttgarter lap közleménye mutatja, abban nagy része van — azt hisszük — az utolsó németországi eseményeknek. Ugyanis a lipcei bank bukása és a kasszeli tör-

kölyszáritó részvénytársaság válsága a német hivatalos köröknek megmutatta azt az örvényt, mely fölött a német közgazdaság lebeg, ha folytatná annak a káros iránynak követését, mely a mezőgazdaság feláldozásával az export-ipar érdekében köti le az összes nemzeti erőit.

A mennyiben a német mezőgazdasági vámtarifa emelése az agrarizmusnak a merkantilizmus felett aratott győzelmét jelenti, annyiban megelégedéssel tölthet el bennünket, mert kilátás van arra, hogy mi is a mezőgazdaságot hathatós vámvédelemben fogjuk részesíteni. Ha ezt nem tesszük, akkor tönkre kell mennünk, mert a nyugat el levén zárva előlünk és mi hegyibe beeresztvén a keleti importot, saját zsirunkban kell megfulladnunk.

Tehát a mint a német vámemelésnek az lesz a következménye, hogy mi is emelni fogjuk mezőgazdasági vámjainkat, azonnal elveszti a német vámemelés ijesztő jellegét ránk nézve. És ez a szempont nagyon is figyelembe veendő. Mert eddig úgy állott a dolog, hogy mi a keleti nyerstermény-importot kizárólagosan Ausztria kedvéért engedményeztük. Nekünk erre szükségünk nincsen, sőt kárunkra van. A mit pedig mi oda exportáltunk, az csekély jelentőséggel bír és egyébként is nélkülözhetetlen cikkekre irányult.

Ha Németország magatartása következtében behozzuk a mezőgazdasági védővámokat, megszabadulunk attól a nehezéktől, mely a közös vámterület kihasználását a magyar mezőgazdaságra nézve problematikusá tette.

Ezt megakadályozni Ausztria nem lesz képes, mert ha igen, akkor számolnunk kellene a közkormányzattal, mely a nemzet létérdekével szemben közömbösen viselkedik. Ausztriának be kell látnia, hogy mi minden tekintetben rosszabbul állunk. Az osztrák ipar tőkebefektetését nagy részt már törlesztette, mi pedig terhet teher után rakunk a mezőgazdaság vállára. Ipar tekintetében védvamosak vagyunk, mezőgazdaságunk tekintetében pedig a szabad kereskedelemnek hódolunk. Ily körülmények között lehetetlen boldogulnunk.

Valóban ideje volt, hogy a németek a mezőgazdaság védelmének vámpolitikai szempontból szükségességét hangoztassák. Elsőrangú iparos állam teszi ezt, ennek az állásfoglalásnak kell, hogy hatása legyen a mi vámpolitikai elhatározásunkra, kik a mezőgazdaságból meritjük gazdasági erőnket. A mezőgazdaság hathatós védelme, ez legyen az első teendőnk, azután pedig nyugodtan nézhetünk Németország szemébe

Képviselőválasztási mozgalom Verseczen.

Verseczen *Herczeg* Ferenczcel, a jelenlegi képviselővel szemben a város polgármesterét, *Seemayer* Jánost akarja felléptetni a szabadelvű párt egy töredéke. A Seemayer-párt vasárnap akarta megtartani alakuló gyűlését a »Szőlővenyige« című vendéglőben, de óriási kudarcz érte. Mikor ugyanis az elnöklő dr. Seemayer Károly, a polgármester testvére kérdést intézett

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Vannak-e telepatikus jelenségek?*

P. Lodie S. I. *Etudes des Féres Jesuites* (1900. okt. 5.) című folyóiratban igen érdekes értekezést bocsátott közre a telepatiaról. Tartalma főbb vonásaiban ez: Mindenek előtt a szerző konstatálni kívánja, hogy legújabb időben mindinkább több figyelmet fordítanak telepatia-ra s ez okból utal a francia *Annales des sciences*, az angol *Proceedings of the Society for psychical researches*. A bölcsészet és a vallás különféle irányait követő tudósok azon véleményben vannak, hogy azon jelenségek, a melyekről itt szó van és a melyek tüzetesen meg lettek vizsgálva s megbízható tanuk által be lettek igazolva, kétségbe nem vonhatók. Ezek közül csak egyet-kettőt említünk.

1855-ben Coll kapitány, kinek testvére Oliver Sebastopol ostromában részt vett, következő jelenséget látott. Szept. 3. éjjelén — beszélé Coll, — hirtelenül fölébredtem és szobám ablakával szemben, egészen közel az ágyhoz láttam testvéremet térdelni. Azt hittem elején, ez optikai csalódás a holdvilágtól előidézve. Megint csak a testvéremre néztem, és láttam, mily nyájasan, de busan és könnyörögve tekint reám. Erre felugrottam ágyamból és rohantam az ablakhoz, hogy jobban lássak. Meggyőződ-

tem, hogy a holdvilágnak semmi nyoma. Erre visszafordultam és ime magam előtt láttam testvéremet búsan, mintegy segílyt kérve. Csak most vettem észre, hogy halántékán vérző seb tátong. Arcza fakó volt, akár a viasz. Ez oly jelenség volt, melyet soha elfelejteni nem fogok és a melyet a Krimből rövid időn beérkezett tudósítások teljesen beigazoltak. — Coll Oliver egy roham alkalmával bal vakszemén egy golyótól lett találva; 35 órával később egy rakás hulla közt térdelő helyzetben találtatott.

Ehhez hasonló eset történt a mexikói háboruban. Egy fiatal katonatiszt anyja egy napon keserves sirásra fakadt. Midőn ennek okát kérdezték, azt válaszolá: Jaj! Fiamat el kell vesztenem. Midőn ma reggel — szokás szerint — arczképére néztem, úgy láttam, hogy szemé ki van löve, melyből bőven ömlött a vér, hogy egész arczát elöntötte. — Csakhamar érkezett a hír az illető tiszt haláláról, a ki Puebla ostrománál elesett, balszemét érte a lövés éppen akkor, midőn édes anyja a jelenést látta.

Még különösebb a következő esemény. Ifju Weld Fülöp a Ware mellett sz. Odőnről nevezett Collegium növendéke volt. Igen jámbor és jó fiu volt azért mind tanárai, mind pedig iskola társai nagyon szerették. 1845. ápr. 16-án az intézet néhány nőverdéke a Ware folyón séta csoinakázást tett. Fülöp az nap reggel a lelki gyakorlatokat elvégezvén szent áldozáshoz járult. A délutánra tervezett csoinakázáshoz egész örömmel Fülöp is csatlako-

zott. Visszatéréskor Fülöp is kért egy evezőt, hogy a munkában részt vegyen. A csolnak egy fordulóján azonban vízbe esett és mindenmentési kísérlet hiábavalónak bizonyult be. Mint holt tetemet vitték Fülöpöt a Collegiumba. Az igazgató Dr. Cox vizsgálatlan volt ezen szerencsétlenség miatt, mert ő nagyon szerette azt a gyermeket és fájdalommal gondolt ama csapásra, mely Fülöp kiváló tiszteletben álló szülőit e szerencsétlenség következtében éri. Elhatározta, hogy szülőinek személyesen viszi a hirt. Másnap reggel kocsi-raült és Szout-hamptonba hajtatott a szegény fiu szüleihez. Mikor a házhoz közeledett, eléje jött az atya — Dr. Cox kiszállott, hogy az apát üdvözölje, azonban az öreg Weld megelőzte őt s mondá: szükségtelen — igazgató ur, hogy valamit eltitkoljon — tudom már, hogy kedves fiam Fülöp meghalt. — Hát honnan tudja? kérdé az igazgató meglepetten. Oнан válaszolá Weld, hogy tegnap este Katalin leánnyal sétálni mentünk. Egyszerre megláttam fiamat a tulo-dali járdán 2 férfi társaságában s ezek egyike feketébe volt öltözve. Leánnyom először vette őket észre s felkiáltott: Atyám! láttál-e már egyszer valakit, a ki oly meglepően Fülöphöz hasonlított volna? Fülöphöz hasonló? válaszolám — nem, hanem az Fülöp maga. — Közeledtünk a 3 egyénhez. Fülöp boldog mosoly-lal arczán tekintett fel a feketébe öltözött férfiihez. S midőn már hozzájuk értünk volna, mind a három egyszerre elünt és csak egy paraszt em-

* A linzi Quartalschrift 1901. é. III. füzetéből.

a jelenlevőkhöz, hogy kit akarnak jelölni, a tereben levők négy-ötöd része nagy lelkesedéssel Herczeget éltette, mire Seemayer Károly sietve berekesztette az értekezletet és kevés híveivel elvonult. Herczeg Ferencz két hét múlva fogja megtartani programbeszédét.

Szerb-török konfliktus.

Konstantinápolyból jelentik: A porta azzal vádolja Avramovicz pristina szerb konzult, hogy az ó-szerbiai helyzetről elferdített jelentéseket küldött és követeli a konzul visszahívását. Más részről Szinoviev orosz nagykövet Djemal bej pristina mutcsarif elmozdítását követeli, a kinek a szerbek önkényes eljárását vetik szemére a keresztényekkel szemben. Hir szerint a rendnek Ó-Szerbiában való helyreállítására tett intézkedések végrehajtása céljából egy biztost és négy zászlóalj török katonaságot küldenek ki. A rakpart-kérdés még mindig nincs megoldva. A porta Constans francia nagykövetnek erre vonatkozó legutóbbi jegyzékére azt válaszolta, hogy követeléseit a nagyvezír elő terjesztették. A nagyvezír körrendelete súlyos büntetések terhe alatt megtiltja a török hivatalnokoknak, hogy az ifju törökök agitációjáról bármi módon nyilatkozzanak. Mugre Anthymos, a kit a kuzzó-oláhok független metropolitájává szemeltek ki, az ökümenai pátriarkától bocsánatot kért azokért a törekvéseiért, e melyekkel a Törökországban élő kuzzó-oláhok részére független érsekség felállítását akarja elérni. A pátriarka kegyesen fogadta Anthymost.

Magyarország jövője.

Néhány nappal ezelőtt egy fontos hir jelent meg a lapokban, a mely szerint a kereskedelmi miniszteriumban komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a Budapest—Érsekujvár közötti vonalat, mintegy 110 kilométert villamos üzemre fogják berendezni. Ezzel szemben tudósítónk jelenti, hogy a kereskedelmi miniszteriumban nagy tervezet fekszik a villamos üzemet illetőleg és pedig

1. Budapest—Érsekujvár
2. Galantha—Zsolna.
3. Budapest—Arad—Temesvár.
4. Piski—Predeál közötti utvonalakra.

A négy tervezetet a kereskedelmi mi-

niszter már elvben elfogadta és a kormány az országgyűlés hozzájárulásával az építkezés 2 éven belül mind a négy utvonatra egyidejűleg meg is kezdődik.

Hegedüs Sándor kereskedelmi minisztert illeti az érdem oroszlanrésze, mert jól megfontolt előrelátó kereskedelmi politikája meg fogja teremteni azt a kivetető utat, a mely a közlekedés rendkívüli olcsóbbá tétele által a mezőgazdaság és a kereskedelem boldogulására fog vezetni.

Hegedüs és derék munkatársai belátják azt, hogy Magyarországon a vízi utaknak is vezető szerepet kell biztosítani, evégből kész tervezettel fognak nem sokára előállni, a melyről az ország nemsokára hivatalosan is tudomást fog szerezni, a mely azt célozza, hogy *Budapest kikötő város legyen.*

A tervezet már készen fekszik és a megvalósulást ez időszert csak a finanziaális kérdések körüli differenciák hátráltatják.

E finanziaális differenciáknál az elmentések azonban már oly csekélyek, hogy a földolgozó befektetéshez szükséges tőkét már is előteremtették. *Mintegy 300 millió forintot 60 évi amortizációval egy angol pénzcsoport fog az agrár és a leszámítoló bank útján a kormány rendelkezésére bocsátani.*

Millió sikkasztás.

Röviddel ezelőtt halt meg Bécsben a monarkia egyik legismertebb, leggazdagabb előkelő, hercegi nevet viselő urának a főpénztárosa. Az elhunytat nagy ünnepséggel és a legnagyobb tisztelet közepette temették el. A herceg maga is eljött a kastélyából a feleségével és a család számos tagjával, hogy a temetésen részt vegyenek. Az örök pihe- nére megtért pénztáros 45 évig szolgálta a herceget a legnagyobb odaadással, szorgalommal. Így mondta ezt maga a herceg. Szerinte meg is érdemelte volna, hogy e számos éven tolytatott buzgó munkálkodást, magasabb helyről kitüntessék. A herceg megjelenése is a

temetésen azért történt, hogy a végtisztességek előkelő színezete legyen. Sőt a herceg kívánsága volt az is, hogy az elhunyt a templomban szenteltesék be. A kocsiat is a herceg fizette.

— Azt akarom, — mondta többek között, — hogy lássák, mennyire becsülök én egy ilyen embert, aki csak hivatalnokom volt. Mintha csak barátom lett volna, avagy családomnak tagja.

A herceg kijelentése méltó volt cselekedetéhez, mert még az elhunytnak családjáról is gondoskodott. Meghagyta a családjának a régi pompás lakást, amit még az elhunyt adott lakóhelyül. Meghagyta továbbá a világitást, fűtést és az özvegynek évi 7200 kor. évi járadékot biztosított.

Kevés nappal ezután a hercegi pénztár ellenőre, aki éppen felülvizsgálatot tartott, nagy meglepetéssel jött rá, hogy az elhunyt a leghütlenebb embere volt a hercegnek. Mert az összes könyvek, pénzszekrények felülvizsgálatánál arra a bámulatos meggyőződésre jutottak, hogy egy fillér sem maradt a kasszában. Az eddig kimutatható eltűnt pénz kitesz már egy millió koronát.

Minden kétséget kizárólag megállapítható volt, hogy az óriási összeget az elhalt pénztáros a saját céljaira használta fel. A herceg, a ki pénztárosát a legtisztességesebb, legjellemesebb, leghübb emberének hitte, mikor meghallotta, hogy a belé helyezett bizalommal mennyire visszaélt; néhány perczig szólni sem tudott.

A nagyarányú sikkasztást a főpénztáros évek hosszú során át követhette el rendszeresen. Hogy mikor történt az első részlet elsiszkasztása, eddig még nem volt megállapítható. Most még csak a sikkasztás igaz voltát lehetett megállapítani. Az elhunyt pénztáros időnkénti sikkasztásait csodás módon tudta leplezni, mert még iránta gyanu sem merült fel soha.

A vizsgálat alkalmával igen sok letétjegyet találtak, amelyek rendszeren voltak kiállítva s ugyszintén az elkönnyvelés is helyes volt. Megfordítva azonban egy ilyen letétjegyet a hátsó oldalán nagy összegű számok voltak, amelyeket a főpénztárnok ur felvett. Az elsiszkasztott összeg legnagyobb részét ezek a le-

bert láttam még, kit már előbb vettem észre. Mikor hazajöttünk, feleségemnek, — hogy öt meg ne ijesszem — e jelenetről mit se szóltam. Másnap aggodalommal vártam a levélpóstát. Nagy örömemre levél nem érkezett. Félelmem oszlani kezdett. Akkor láttam önt házamhoz jönni. Most már bizonyos vagyok benne, hogy drága jó fiam halálát jelenteni kívánta nekem. Képzhetni Cox dr. csodálkozását, azt kérdezte — Weldtől — vajjon azt a bizonyos feketébe öltözött férfit látta-e már egyszer valahol? Soha, válaszolá Weld, de arcvonásai oly mélyen vésődtek emlékezetembe, hogyha véletlenül vele találkozom, bizonyosan rá ismerem. — Akkor azután Cox igazgató elbeszélte a szomorú eseményt, amely éppen azon órában történt, midőn a szegény fia atyjának megjelent. Nagy vizsgálatásul szolgált neki a szerencsétlenül járt szegény fia boldog mosolya. — Weld ur azután fia temetésére ment. — Mikor a templomból kijöttek, figyelmesen nézte meg rendre az egybegyűlt papokat, de közülök senkisémet hasonlított ama bizonyos feketében levő férfihez. — 4 hónappal később Weld és az ő leánya látogatába ment egy közelben lakó testvérehez, mely alkalommal a helybeli lelkészt is megakartta látogatni. — Az elfogadó szobában egy kissé várakoznia kellett, mely idő alatt sorra nézegette a falon függő képeket. — Hirtelen megáll egy kép előtt — mely alatt név nem állott — és felkiáltott: ez azon pap, ki

fiam mellett volt. A lelkész, ki ezalatt bejött mondá: »ez Koszka szent Szaniszló képe, s mint mondják, igen sikerült képe.« — Weld mélyen megrendült, mert eszébe jutott, hogy fia szent Szaniszlónak kiváló tisztelője volt s hogy boldogult atyja a Jezsuiták nagy jótevője volt, azért reméli, hogy a rend szentjei az ő családját oltalmazzák. — Megjegyzendő még, hogy az apa és leánya, mint állították, soha látományuk vagy érzéki csalódásuk nem volt, továbbá, hogy e jelenség nem éjjel, nem álomban, hanem fényes nappal, nyílt utcán történt, melyet 2 szavahihető egyén ugyanazon időben egyszerre látott.

New-Yorkban 1898. kettős jelenség történt, vagyis, ugyanazon személy, két különböző távoli helyen ugyanazon órában jelent meg. H. M. hirtelen felébredt s maga előtt látja távol lakó öcscsét. — Ez köszön neki s mondja: — »En meghalok, kérek intézkedjél vagyonom felett következőleg.« — mit egész részletességgel elmondott. — Akkor azután eltűnt. — H. M. közölte a dolgot nejével. Néhány óra múlva érkezik egy távirat, amely öcsce halálát jelenti s amely akkor következett be, midőn a vissio volt. — H. M. rögtön elutazott, hogy boldogult öcscsének akaratját teljesítse. Utközben a másik öcscsével is találkozik, ki egészen más vidékről jött. — Neki is ugyanazon látománya volt, ugyanazon időben s ugyanazon részletekkel. S midőn a gázszínhelyére a két testvér megérkezett, elbeszél-

ték nekik, hogy a boldogult közvetlen halála előtt mint egy deliriumban egyideig távollevőkkel társalgott.

Most már mikép magyarázhatók ezek és ezekhez hasonló jelenségek? Vannak, kik azt mondják, hogy ezek egy beteges, ideges és hiszterikus állapot folyamánai. Azonban azok a személyek, akiknél ily jelenségek előfordultak, s teljesen ép és egészségesek voltak, hogyan lehetséges, hogy betegek, haldoklók nagy távolságban teljesen megismerhető alakban megjelennek és értelmesen beszélnek. Ezt nem lehet hypnotizmussal, suggestióval vagy delejeséggel megmagyarázni. Hisz itt nincs senki, aki ily jelenséget látó emberekre hatna, s vajjon ki képes oly nagy távolságban s oly bámulatos eredménnyel hatni. Itt nincs medium, mely a két fél között közvetítőleg hat. Egyéb-ként a halottak ugy sem beszélnek és a kath. egyház joggal tanítja, hogy nincs természetes összeköttetés élők és holtak között, miért is következetesen mindig eltiltotta az élők kíváncsiságának kielégítésére rendezett halott idézést. Sőt buzgó spiritiszták, mint Kardellán, Levi, Azakoff Sándor maguk mondják, hogy a megidézett »szellemek« »vallomásai« hamisak, erkölcstelenek.

Mások, mint Cockes, kik mindent csak az anyag által akarnak megmagyarázni, állítják, hogy az ember agyából számtalan rezgés indul és terjed minden irányban s hogy ezen rezgések az említett jelenségeket idézik elő. De hát

tétjegy üzelmek képezték. Az üzleti könyvekben töréseket és hamis bevezetéseket találtak.

A vizsgálatot még nem fejezték be és valószínű, hogy a sikkasztott összeg még nagyobb lesz az eddig megállapított egy millió koronánál.

Eddig még senki sem tudja, hogy milyen célokra fordíthatta az elsikkasztott milliót a főpénztáros. Evi jövedelme 10.000 korona volt, lakást, világítást és egyéb szükséges házi keléseket ingyen kapott. Némelyek azt mondják, hogy a sikkasztónak különleges passziói voltak, ami tömérdek pénzbe került minden évben. Bizonyos, hogy a főpénztáros óvatosan, a legnagyobb körültekintéssel követte el sikkasztásait, mert ha nem így lett volna, akkor ezt a panamát nem most, a pénztáros halála után fedezték volna föl.

Kirándulás Remezre.

A nagyváradi tornakör ismét szaporította eddigi sikereinek számát és erősítette a hitet, melyet működése elé fűztek.

Most vasárnap is egy oly impozáns, mint minden izében sikerült kirándulást tett a bihari hegység legszebb, legvadregényesebb tájára Remezre, mely azoknak kik benne részt vettek, örökké teletelhetetlen marad. Részt vettek pedig a következők:

Csanády Kálmán, Cseh Gusztáv (Miskolc), Engel Vilmos, Guttmann Gábor, Hantke Emil, Hofbauer Károly, Hraball Ottó, Jelinek Ferencz, Jelinek Géza, Jelinek Sándor, Julier Károly, Kalenda János, Kádár László (Brátka), Ringelhan Lajos, Schütz Albert, Südy József, Szakács István, Váradi Manó.

Már maga az út, a Körözs völgyének változó panorámájában, — a csodás »Tündérvár« sziklacsoport, a remek fekvésű Telegdy és Beniczky nyaralók, az óriás méretű hegyalakulatok — a reggeli szürkületben (éjjel 2 óraker indultak Váradról) kellemes benyomásokat tett, mely percről-percetre fokozódott. Voltak ugyan megrögzött kalábristák, kik inkább abban gyönyörködtek, hogy miként bukik el egy quint kassza egy idegen ászszal, egy egyszerű text ellenében, . . . három ponttal és ráfogták a természeti szépségek csodálóra, hogy csak azért járnak ki annyit a külön koupé hátsó gangjára, . . . hogy szellőznek egy kicsit. (Hja! a butykos hü kísérfője mindig a turistáknak!) Igy aztán a hangulathól itélve, mire meg-

érkeztek Jád völgyre, mindenki konstátálta, hogy a kirándulás jól fog sikerülni. A napfölkeltét a hegyek miatt nem láthatták; mit csináltak tehát? Asztalnak léptetve elő az iparvasut egyik »pánvadját«, kedélyes reggelizéshez fogtak. Ezt azonban a közellevő vendéglős nem találta úri tempónak, mire tojást rendeltek nála. Csak-hogy — a mint a társaság egyetlen mérnöke megjegyezte — várni kell vele, mert a tyukok nem voltak elkészülve ily tömeges rendelésre, hát most sietnek a készletet kielégíteni. A rendelkezésünkre bocsátott iparvasut várakozása alatt egy rész cipővel a lábán Kneipp-kurát vett a buja harmatos füben, más rész pedig, kecskelábakat szedve elő, kaláber parti mellett dicsérte a nem mulatkozó napot. Hosszas vadudás után a tojások mekerültek és a karaván megkezdte útját Csarnóháza felé.

Csarnóháza Magyarországnak talán a legnagyobb faluja. Az átmérője 10 kilométer . . . de fogadni mernék, hogy nincs benne száz ház. Házaikról különben itt szó sincs! Itt minden háztető. Olyan magasságban, hogy elgondolni a hozzáférést is merész, meg leon a völgyben elfagyott krumpli termés közt látszanak messze egymástól szétszórva a tetők . . . belsejükbe igazán szelid és mindenre kész római ivadékokkal. Az út persze mindenütt elragadó, pompás és változatos!

A templommal szemben átkelünk a Jádon. Nem egyszerre, hanem egyenkint. A hid vadregényességéből csak a vadot tartotta meg, ingatag és korhadt tulajdonokkal felruházva. És mégis oly vigan, oly kellemesen történt meg az átkelés. Hja! ez az átkelés azért van, hogy megnézzük a csarnóházi barlangot. Hatalmas méreteivel egyszerre tárul eléink a nagy üreg, fala zöldbe játszik, a hol a nap éri kékből. De a szájánál beljebb jutni nem lehetett, mert az esőzések miatt vize megdagadva, egy csepp száraz helyet sem nyújtott. A mélyéből csak halványan lehetett kivenni a csodás képződményeket.

Innen aztán kis pihenőkkel vegyest érkezünk meg Remezre, egyenesen a faipar telepre. A társulat igazgatója Schaffer Vilmos és intézője Peschko Armin lekötözött szívességgel fogadtak, sőt utóbbi még hozzá is csatlakozott a kirándulókhöz. Mondhatom, derék kedves uri emberek! A vendéglőben letelepedve reggeliztünk. Tejes kávé, vagy tiszta, akkor fejt tejet jó puha kalácsokkal. Hisz itt remekül fogadnak bennünket! kiáltánk fel, mire Jelinek Géza az agilis titkár csak önelégülten mosolygott. Azután körültekintettünk a környéken, megnézve persze azt az eredeti forrást, mely kezdetben tó és később kezd mocsárba nyulni. Remek szép pisztráng fajok voltak benn! Südy bátyánkat alig tudtuk lefogni, mert már halászó eszközöz-

vel hozzá akart látni, hogy a kompániát nyárson sült pisztráanggal kosztoltassa meg.

Na menjünk tovább! Fel a vonatra és úgy fel az Izvorra! Melyik hát az Izvor? kérdeztük mikor felértünk egy nagy zöld gyepes árayékos fensikra. Három oldalról is meredek, kopár szikla falakkal tarkázott óriási hegyormok, oldalról pedig a *Jaduluj vale*, Jád folyt csendesen. Ha lehet valahol a természet bájjait, szépségeit, fenséges csodáit bámulni, itt lehet! Lepihentünk és csodálkoztunk. Közébe szakadt ki belőlünk felváltva a meghatótságra szava: Eljen a vidék!

A csepkőbarlangot sürgettük látásra sőt várgó szemekkel. E végből át kellett a Jádon kelnit, hogy a másik oldalon levő *Pestera de Cornet* elérjük, melynek méhében van a csepkőbarlang. Levette cipőinket, vagy a kalauzó oláhok hátán mentünk által. Az árnyas hős oldal, míg a cipőinket újra felhuztuk átkozottul csábitott a pihenésre. Egyszerre csak Südy bátyánk elkiáltja magát: Megvan! Hát az öreg úr, egy remek szép rákot fogott. Tulajdonképpen pisztrángot akart fogni, de a víz zavaros lévén, ilyenkor nagyon nehéz a fogása. O meg előrelátásból még a remeczi vendéglőben szerzett be húst és egy ágra odakötve bele tette a vízbe. A szagára annyi rák jött elő, hogy rövid idő alatt majdnem 50-et összefogtunk.

Végre megindultunk a csepkőbarlangba. Egy tágas üreg után egy hosszú, csigavonalban majdnem fel a hegy tetejéig vezető hős folyosó a szebbnél-szebb részleteket tárja fel a gyertyavilág mellett. Ugyszólván néma csendben mentünk egymásután, mert az út, különösen ahol letrákon kell menni, veszedelmes. Végre felértünk a tetőbe, egy csodaszép kis üregbe. A csepkő képződmények és híg cseppek sugározva tündököltek a fényben. Gyakran érezni lehetett, a mint egy-egy csepp a kalapokra vagy ruhákra hullott. Legszebb és érdekesebb a képződmények közt az üregben levő, mely egy emberi törzsfőt ábrázol, hogy szobrász vésoje aól sem kerülhetne formásabb ki. Vandal kezekkel egy pár csepkövet letörve kivontunk a barlangból.

Az átkelés most már szárazlábbal történt. Az előzékeny rómaiak hidat rögtönöztek és azon mentünk át a tisztásra, hol elemőzsiás csomagjainkat egy oláh felügyelete alatt hagytuk. Egy lukulusi ebéden estünk keresztül, a melyben még Südy bácsi rákfőzje is szerepelt. Egy hordó ser a szomjuságot enyhítette.

Vagy másfél órai pihenő után az állítólagos Izvorra rándultunk fel. Szinte meredek utakon, folyton változó színes képek között, míg végre felértünk arra a sik erdei utra, a melyen 8 óra alatt Belényesbe lehet jutni. Ez a rész a legremekebb. Jobb oldalt mélység melyben hegyipatak zuhog számtalan vizeséssel, balról meredek hegyek, melyekben fényök is található, közbe pompás hideg forrásokkal. A virágok ezernyi színompája meg szinte kápráztatja a szemet. A levegője kincset ér. Csupa ózon, csupa élet. A patakban remek kis fürdést csaptunk. Volt mohával bélelt kád (egy medencében) és mástól méteres vizesés mint tus.

Fürdés után a patak mentén azt a helyet néztük meg, a hol a patak vize eltűnik a hegyben Ember nem járta helyeken, kunyhó nagyságu kő és szikla törmelék közt, sokszor csuszva-mászva mentünk ezen a félelmetes szép helyen. Az öreg urak persze a rendes hegyi uton mentek le, de a kik ott mentek, nem bánták egy cseppet sem meg, jóllehet a legfőára-ztöbb része volt az egész kirándulásnak.

Evvel vége volt a kirándulásnak. Lementünk Remezre, hol a vendéglőben megvacsozártunk, — table d' hote — és élveztük a nép vasárnapi multságát. Egy csimpolyás bőr dudájának nyekergése mellett kinlódta ott forogva meg mozogva a lábukkal, így akarván kifejezni, hogy tánczóitak. Mi aztán élénkséget hoztunk közéjük. Verseny hegymászást rendeztünk 3 díjjal összekötve, a vendéglő előtt levő meredek hegyre, a melyre egyik tornász emberünk megjegyezte, hogy fogadásból tán megmászna $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ óra alatt. Az oláhok elindultak és a ki az első díjat megnyerte (1 kor. 50 fill!) 9 és fél perc alatt mászta meg a 350—400 m-es hegyoldalt.

kérdjük — melyik egészséges embernek volt annyi ereje oly dolgokat művelni, hát még a betegek és haldoklók. És hogy van az, hogy a rezgések ép csak a meghatározott személyt — és nem mást érik. Azért kényszerül az ember valami szellemi elfogadni. Csak ez által magyarázhatók meg az élő emberek jelenései szavai. Mi hát az a szellemi?

A telepitiánál sokszor valami jó, gondviselészerű dolog fordul elő. Es ezen nézetben megerősödünk, ha azt látjuk, hogy szentek életrajzaiban is találkozunk ily jelenségekkel. Így p. o. Schantal szt. Francziskában. Ugyanazon időben, midőn X báró végvonaglásban volt — látta beteg atyja 12 órányi távolságra a haldoklótól, hogy fiát szép ifjak nagy serege egy távol országba viszi. A fia atyjához jó, gyöngéden vállát érinti, mintegy végbúcsut véve. A tiszteletreméltó aggastyán felemelkedik és mondja: fiam meghalt! Csakhamar tudakozásra oda küldenek egy szolgát, aki utközben már a halálhírt vivővel találkozik. Tehát épp akkor halt meg az ifju, midőn atyja a jelenséget látta.

Midőn egyszer Lig. szt. Alphons Ariensóban prédikált, hirtelenül megszakítá beszédét s azt mondá hallgatóinak: »Imádkozunk egy miatyánkot a most boldogan elhunyt Lambertini püspökért.« Egy néhány nap mulva csakugyan valóban bizonyult be, hogy az említett püspök éppen akkor halt meg, mikor szt. Alphons beszédjét megszakította.

Neri sz. Fülöp szentté avatási perében több szavahihető tanu vallomásából tudjuk, hogy a dicső szent barátjai s tanítványainak lelkét az égbe szállni látta.

1570-ben 40 jezsuita hajóra szállt, hogy mint misszionáriusok Braziliában működjenek. — Palma szigeténél vad korzároktól megtámadtattak és hitők miatt kegyetlenül felkonczoltattak. Ugyanazon órában sz. Teréz 40 vértantut pálmakoszoruzottan, fényességtől körülveve látott az égbe szállni. — Hasonló jelenségeket találunk más szentek életében is. — Azon szándék, melynélfogva a jó Isten szenteit megdicsőíteni kívánta, bizonyára az volt, hogy az életben maradottakat megvigasztalja s hitőkben megerősítse. — Ezen látományok megdönthetetlen bizonyítékul szolgálnak arra, hogy létezik egy magasabb szellemi világ, s hogy ezen magasabb és alsóbb világrend egymással kapcsolatban áll, amit az angol társulat for physical researches is vallja. Az anyagelvűek napjainkban a léleknek folytatólagos életét a test holtá után tagadják, most tehát a telepátia oly tényekkel áll elő, melyeket józanul tagadni nem lehet és amelyek azt bizonyítják, hogy a halállal még nincs vége mindennek, sőt amelyek a lélek tulvilági sorsáról még némi tudósítással is szolgálnak.

Z. J.

Végre köszönetünket nyilvánítva Peschko intéző urnak, ki mindvégig a legnagyobb szívesseggel bocsátotta úgy magát mint embereit rendelkezésünkre, utnak indultunk és élvezve a jó hegyi esti levegőt, érkeztünk a végső állomásra Jádvolgyre, a honnan berobogtunk Váradra. Mondhatom alvás még oly kitűnően nem esett, mint a remeczi kirándulás után, mely úgy avval, hogy kitűnően sikerült, mint pedig olcsóságánál fogva (a legurasabban kijött az ember 5 frtból) örökké felejthetetlen lesz. Legközelebb *Bihar-Füredre* terveződik egy kirándulás. Menet Remeczen, jövet Belényesen keresztül. (He.)

UJDONSAGOK.

József kir. herceg a kisjenői cigányok közt.

A magyarok kir. hercege tegnapelőtt vendégül látta kisjenői birtokán Urbán Istvánt, Arad város és Arad megye főispánját, aki Simándon való tartózkodását félbeszakítva egy teljes napot töltött József kir. herceg társaságában.

Kisjenői tartózkodása alatt érdekes epizód játszódott le a kir. herceg és egy cigányvajda között, akinek vajda-botját József kir. herceg 200 koronáért megvásárolta.

József kir. herceg, aki tulajdonképpen pihenés és üdülés céljából jött Kisjenőre, éppen nem pihente ki magát azon öt nap alatt, melyet Kisjenőn töltött el. Pénteken Urbán István főispán társaságában egész nap birtokainak megtekintésével volt elfoglalva s csak akkor pihent meg kastélyában, mikor vendégei eltávoztak tőle.

A cigányok, akik szinte érthetetlen módon azonnal megtudják, hogy az ő kir. hercegük Kisjenőn tartózkodik, valósággal elárasztják ilyenkor a várost s a kir. herceg jószívűségét ugyancsak próbára teszik. Tolakodásukban annyira mennek, hogy legtöbb esetben a hatóság közbelépését provokálják.

Igy történt ez pénteken is. Messze vidékről, így többek között *Nagyvárad* környékéről is, nagyszámu cigánysereg érkezett Kisjenőre, valamennyi abban a tudatban, hogy mesés kincsekkel fognak onnét eltávozni. A kisjenői szolgabíró az azonban gondoskodott arról, hogy a tolokodó cigányok ne alkalmatlanokdjanak a fenséges urnál.

Egy nagyszakálu, ezüst mellény-gombos vajda azonban minden áron a »fővajda« elé akart jutni, hogy ő hozzá apelláljon a kisjenői hatóság azon határozata ellen, amelylyel megtiltották neki az ott való letelepedést. S hogy nem sikerült neki a kir. herceg elé jutni, levelet írt hozzá, amelyben hivatkozva a kir. hercegrek iránta már vajdává történt kinevezésekor tanusított kegyelmére, arra kéri József kir. herceget, hogy engedné meg neki a Kisjenőn való letelepedést. A levél végére ez volt írva:

»Angyel Jankó vajda«.

Mikor a kir. herceg tegnap este lakásába megtért, ott találta az Angyel Jankó levelét. Azonnal futárt küldött a vajdáért, aki nem sokára teljes diszben megjelent a kir. herceg előtt. Mellényén dió nagyságu ezüst gombok, kezében pedig a faragványos vajdabot.

József kir. herceg és a vajda cigány nyelven beszéltek egymással. Angyel vajda bemutatatta József kir. hercegtől kapott kinevezési okmányát, amelyben a kir. herceg Angyelt családjá vajdájává tette meg. Az érdekes irat két nyelven van fogalmazva: bal ol-

dalán magyarul, jobbfelén pedig cigány-nyelven. Tartalma szóról-szóra a következő:

Angyel Jankó vajda Nagyvárad. Kedves vajdám! Dohányosi leveledben arra kértél, hogy ismerjelek el vajdának családjaid felett, akik megválasztottak. Örömmel engedek kérésednek, mert tudom, hogy nagyon jó vajda vagy. Elismerlek vajdának családjaid felett. A nagy Isten adjon neked, nődek és gyermekeidnek szerencsét, egészséget és hosszú életet. Acsuth, 1900. július 2-ikán.

József kir. herceg.

A »kinevezési okmányt« a kir. herceg borítékban, postán küldte el a vajdának s a levelet így czimezte meg:

Angyel Jankó cigányvajdának Nagyvárad. A cigány-sátrak között.

A vajda kérésének meg lett az eredménye. A kir. herceg megengedte Angyelnek, hogy családjával Kisjenőn letelepedhessék. A vajda botját pedig száz forintért megvette.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5 10 kré. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 kré. Más időben 50 kr.

Aug. 1. Közigazgatási ülés a városházán d. u. 3 órakor.
Aug. 4. Az ev. egyházi énekhar dalestélye a Sporttéren.
Aug. 5. Bihar megye közigazgatási bizottságának ülése d. e. 10 órakor.
Aug. 8. Városi közgyűlés d. u. 8 órakor.

* A főispán itthon. Dr. Beöthy László főispán családjával Czirkveniczéből holnap szerdán este Nagyváradra érkezik. A főispán itt marad a csütörtöki közigazgatási ülés alkalmából, míg családja azonnal Eledre utazik, a hol a nyár még hátralévő részét tölti.

* Kinevezés. A földmivelésügyi m. kir. miniszter Steinecker Gábor kir. főmérnököt műszaki tanácsossá nevezte ki és a Körösök völgyére nézve vízépítészeti kerületi felügyelői teendők ellátásával bizta meg. Steinecker Gábor kevéssel ezelőtt a gyulai folyammérnöki hivatal főnöke volt, és innét nevezték ki a Galatz János örökébe.

* Közigazgatási ülések. Nagyvárad város közigazgatási bizottsága csütörtökön, augusztus hó 1-én délután 3 órakor tartja rendes havi ülését. — Biharvármegye közigazgatási bizottsága pedig a jövő hétfőn, augusztus hó 5-én tart ülést, délelőtt 10 órakor a vármegyház kistermében.

* Leköszönt a tiszti rangjáról. Körmeny Imre nagyvárad 4. honvéd gyalogezredbeli főhadnagy tiszti rendfokozatáról kért leköszönését a honvédelmi miniszter elfogadta.

* Ezentul: — „előnkő főispán.“ Kassa város utolsó közgyűlésének egyhanguságát szép jelenet élénkítette meg. Ugyanis az egyik referens aljegyző a megelőző napi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése alkalmából a többi között ezt a kitételt használta:

— Mire a főispán ur ő méltósága . . .

Erre Péchy főispán, aki előnkő származása és állása mellett is ellensége a manap divatos czimkórságnak, az aljegyzőhöz fordulva, a jövőre nézve a következő korrekciót rendelte el:

— Ezentul kérem csak előnkő főispán; s nem főispán ur ő méltósága.

A bizottsági tagok természetesen lelkesen megéljenztek a népszerű főispán demokrata intézkedését.

* Vizbefult arató. Abrudán Mitru több társával Meziádról ment aratni a görbedi hátrába. A nagy forráságbau be ment a folyóba fürödni s beleszett a vízbe. A hatóság gondoskodott az eltemetéséről.

* Érdekes eljegyzés történt a minap egy magyar mágnás és egy előnkő amerikai család tagja között. A vőlegény Csáky-Pallavicini Hyppolit őrgróf, Csáky-Pallavicini Zsigmond cs. és kir. kamarás és neje, született Orsini Izabella grófnő fia, a menyasszony pedig Richards Meta, Richards Bertran leánya. A menyasszony szülei Filadelfiában laktak.

* Hírek a műegyetemről. Ügyes eszme valósult meg a műegyetemen, mint azt egy az aulában kitett hirdetésből olvassuk. Az ifjuság kebeléből tanfolyam alakult, melynek hivatása a hallgatókat a szigorlatokra előkészíteni. Külföldön már rég vannak ily kurzusok, s csak örvendetes, hogy a magyar technikusok egy ily jórészben humanus intézmény létesítésén fáradoztak. A tanfolyam ez év augusztus 1-én veszi kezdetét, s vezetője Herusch Arthur IV. éves technikus.

* Csendélet a Peczesoron. Vig társaság mulatott tegnap délben Spingold Jakab peczesori korcsmájában.

Vajda Imre henczidai csizmadia adta a hangot, két társa pedig kellő buzgalommal segédkezett. A hangulat emelkedésével persze lépést tartott a borok számának, valamint a számlának emelkedése is, úgy hogy mikor Vajda fizetni akart, a korcsmáros kerek hat koronát számított össze.

— Nem vagyok én részeg, hogy annyit fizessenek! jelentette ki Vajda. Az öregapám sem látott soha annyi pénzt egy rakáson. Itt a pénzem miad, szaladj vele, zsidó!

Azzal büszkén kivágott három koronát meg egynehány fillért. Spingold persze csekéllette az összeget s erőlyesen követelte, a mi még hiányzik hozzá.

— Igen? Na hát nesze zsidó, ez hiányzik még!

Azzal felugrott Vajda s püfölni kezdte Spingoldot. A korcsmáros jajgatására beszaladt a felesége, Vajda azt is kegyetlenül elverte; alig sikerült a részeg embert négynek is megfékezni, úgy lehetett a rendőrségre kisérni. Ott is, alig hogy szabadnak érezte magát, jobbról is, balról is nyakon teremtette a szomszédait ha idején meg nem fékezik, a rendőrségen folytatta volna a korcsmai verekedést. Lecsukták annak rendje-módja szerint s a milyen holt részeg volt a jámbor csizmadia, bizonyára még most is az igazak álmát alussza.

* Kinevezés. Az igazságügyminiszter Juricskay Ernő nagyvárad 4. honvéd gyalogezredbeli tiszti rendfokozatáról díjnokot a berettyó-ujfalui kir. járásbíróshoz innokká nevezte ki.

* Földalatti átjárók. A fővárosi tanács elhatározta, hogy azokon a helyeken, a hol a nagy kocsiforgalom miatt a gyalog járó közönség gyakran csak élete veszélyeztetésével mehet át egyik oldalról a másikra, földalatti átjárókat építtet. A fővárosi tanács egyelőre a következő utakra akar ilyen átjárókat építeni: az Andrassy-utnak a Váci-körut és Fürdő-utca torkolatánál, a Kerepesi-utnak a Népszínház előtti részén, a hol a villamos és kocsiforgalom miatt néha perczekig sem lehet az egyik oldalról a másikra jutni, végül a Stefánia-utnak a városligeti körönddel szemben fekvő részén. A tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy dolgozzon ki részletes terveket és költségvetést. Budapest az első város Európában, a mely földalatti átjárókat épít.

* Lord Russel, a kit az angol felsőház olyan fényes ceremóniák között bigamia miatt három havi börtönre ítélte, mint Londonból jelentik, a Heiloway fogházban, a hol büntetését kitölti, súlyosan megbetegedett. A börtön főorvosa folyton az előnkő fogoly körül van, a ki álmatlanságban szenved és nem bír el semmiféle táplálékot.

* **Vilmos császár szakállja.** A germánok imperatora nagyon ért ahhoz, hogy folyton beszéltessen magáról. Egnek álló bajuszával annak idején valóságos bajuszdivatot teremtett, mely az egész világot meghódította. Most a hatalmas császár úgy látszik megunta a felfelé törtető bajuszt és mint környezetében beszéltek, mióta északi útjára indult, a bajusza lassanként visszanyeri természetes helyzetét és a császári áll azóta rövid körszakállal kezd ékeskedni. Vilmos császár most nagyon hasonlít atyjához II. Frigyeshez, aki tudvalevőleg szintén körszakállt viselt. A rövid körszakáll bizonyára divatot fog teremteni egész Németországban.

* **Zarándoklat Lourdesba.** Augusztus hó 23-án indul el Budapestről Lourdesba az ez évi őszi zarándoklat Bécsen — Tirolon és Schweitson keresztül. Utközben Innsbruckban, Einsiedelnben, Lyonban, Genfben és Zürichben tart a társaság hosszabb pihenőt. Jelentkezéseket augusztus hó 5-éig fogad el Schultz Károly esperes-plebános ur, mint a zarándoklat lelki vezetője, Német-Márok (Baranyamegye.)

* **Petőfi halálának évfordulója.** E hó 31-én szerdán lesz ötvenkét esztendeje, hogy Petőfi Sándor, a szabadság lánglelkű dalnoka, kiheltele nemes lelkét a szabadság áldozatoltárán. Ötvenkét esztendeje, hogy a fejéregyházai csatasik közös sírjában honvéd társaival örök álmát aluszsza. Ezt a szomorú évfordulót az ország nagyobb városaiban megünneplik az idén is. A szegedi egyetemi ifjuság vasárnap nagyszabású emlékünnepe rendezett, melyen a város intelligenciája nagyszámmal vett részt. Az ünnepély a szegedi körben folyt le, hol a megnyitó beszédet Temesváry Lajos joghallgató mondotta. Utána Magyar István joghallgató Petőfiék »A nemzethez« című költeményét szavalta el nagy hatással. Az ünnepi beszédet Hubanek Béla joghallgató tartotta. Ezután Petőfiék »A helység kalapácsa« című versét szavalta el általános tetszés között Balogh Henrik joghallgató. Végül Szeless József mondott emlékbeszédet, mit meghatottsággal fogadott a közönség. — A legnagyobb emlékünnepe e hó 31-én Segesváron lesz, mely alkalommal a Petőfi-Társaság is koszorút küld az ottani Petőfi-emlékre.

* **Akadémia és kormány.** A francia akadémia, a negyven halhatatlannak ez a kiváló testülete, mely konzervatív irányát a köztársaság alatt se tagadja meg, konfliktusba keveredett a kormánnyal. Ugyanis a szajnai prefektus valószínűleg felsőbb rendeletre — Fagust Emil ismert írónak és akadémikusnak nem engedte meg, hogy beszédet mondjon egy párisi lyceumban rendezett ünnepélyes díjkiosztásnál. Erre az akadémia tegnapelőtt tartott ülésében a közoktatásiügyi miniszter ellen irányuló napirendet fogadott el, melyben megütközésének és sajnálatának adott kifejezést a kormány eljárása fölött és tiltakozott a szólásszabadságnak ilyen durva megsértése ellen.

* **Gavallér betyárok.** Vakmerő rablás történt e napokban a Zemplénmegyében lévő Tornos pusztán. A pusztá tulajdonosa Hirschfeld Mór jelenleg egész családjával a pusztán lakik. Szombaton, hogy az aratást befejezték, a gazda mulatságot rendezett a munkásainak, a mely csak éjfél tájban ért véget, a mikor a cselédség is nyugalomra tért. Nemsokára ezután négy álarcos rabló jelent meg a kastélyban. Betörték a gazda hálószobájába s revolvert szegeztek a mellének s így kényszerítették pénzének átadására. Hirschfeld nem tudott egyebet tenni, átadta az asztal fiókjában volt 180 forintot s kijelentette, hogy több pénz nincs a háznál. A rablók azonban ezzel nem elégedtek meg, hanem követelték az ékszereket is, a

melyek azonban a szomszédszobában voltak, a hol Hirschfeld neje és két felnőtt leánya aludt. Ezek a zajra felébredtek, de nem mertek ki-mozdulni a szobából. Az egyik betörő ekkor be akart nyitni a nők hálószobájába, azonban társai elébe állottak, hogy nem illik ilyenkor a nők szobájába behatolni, hanem beküldték Hirschfeldet, hogy ő hozza ki az ékszereket. Hirschfeld kénytelen volt engedni ennek a betyár-gavallériának, kivitte a nők ékszereit s miután a rablók azt magukhoz vették, azzal a figyelmeztetéssel távoztak, hogy ha zajt merütni, legközelebb leölik az egész családot. Másnap, a mint megvirradt Hirschfeld bejelentette az esetet a rendőrségnek, a mely most keresi a gavallér betörőket, de eddig nem sikerült nyomukra akadni.

* **Dankó Pista Nagyváradon.** Városunk közönségének ismét alkalma lesz, hogy gyönyörködjen a magyar nótafa legujabb pompás dalaiban. Dankó Pista társulatával most Debreczenben van s augusztus hó 1-én már Nagyváradon tart előadást. — Társulatát újjászervezte s bővítette Dankó.

* **Bankódó férj.** Bús képű magyar állított be tegnap a rendőrségre s előadta a baját.

— *Kitying* Jakab volnék, kérem alásson, napszámos a Hadadi tekintetes ur szőllejében.

— Szép. Hát azián mit akar?

— Megbolondult az asszony, könyörgöm.

— Meg? És honnan gondolja, hogy megbolondult?

— Ouan, hogy ma reggel se szól, se beszél, csak előkapja a nyirfaseprőt s úgy elvert vele, hogy most is zöldül bele a hátam.

— Hiszen azt okos asszony is megteszi, hanem annak az ura bolond, ha türi.

— De én nem vagyok ám bolond! pattant föl a bús hazafi. A feleségem a bolond, mert nem elég, hogy csúful helyben hagyott, de még meg is szökött.

— Lássá, ez már valami. No ne féljen, majd előkerítjük. Mindjárt megindítjuk a nyomozást s ha az asszony előkerül és igazán bolond, becsukjuk az örültek házába. Mehet Isten hírével.

Kitying Jakab csak forgatta a kalapját s nézegette erősen hol a padlót, hol a szobátot. Végre is megszólalt:

— Kérem alásson nagyságos biztos ur, vagy minek tiszteljem, jobb lenne szegény asszonyt nem is keresni. Ha már bolond, hadd fusson szegény, Isten nyugtassa meg. Azt jöttem kérni, hagyják békén szökni, én is csak megleszek békén magamban vagy másmiképpen.

* **A finansz szerelme.** Megrendítő gyilkossági eset történt tegnapelőtt Belobreszka határszéli községben, hol a belépő-állomás egyik pénzügyőr alkalmazottja féltékenységből agyonlőtte a társát. A szomorú eset részletei a következők: Schreiber Vilmos pénzügyőri felvigyázó már két év óta végzi a belobreszakai határszéli állomáson a vámőri vizsgálat. Eközben ismeretséget kötött Divald Imre kincstári erdővéd Mariska nevű leányával, akivel szabad idejében kellemesen szórakozott. Társai irigyelték is tőle a szép leányt, aki azzal is kimutatta Schreiber iránt való jóindulatát, hogy a többi pénzügyőrök udvarlását elutasította s amennyire lehetett kerülte is őket. Schreiber részéről ez a barátság lassanként szerelemmé változott úgy annyira, hogy valóssággal rabja lett a szép leánynak, míg a leány csakis baráti érzülettel viseltetett iránta. A múlt hónapban azonban változás történt az állomáson: egy Vancsó Sándor nevű új pénzügyőrt helyeztek oda. Vancsó is csakhamar megismerkedett a szép erdővéd leánnyal és a többiek legnagyobb bosszankodására a szép Mariska ettől az embertől nem idegenkedett, őt szívesen vette udvarlásait. Schreiber amint ezt észrevette, elvesztette lelki nyugalmát és féltékenykedni kezdett. Sokszor tett szemre-

hányást a leánynak, de az iparkodott megnyugtani, hogy az új legény iránt sem viselkedik más érzelmekkel, mint ő iránta. Schreiber ez a vallomás nem elégitette ki és leskelődni kezdett. Szombat éjjel szolgálatban volt Schreiber. Éjjel felé őrszolgálati helyét elhagyta és elment az erdősz háza felé, ahol legnagyobb meglepetésére Vancsót együtt találta a leánnyal, amint a kapuban enyelegtek. Schreiber ekkor lekapta szolgálati fegyverét és rálőtt Vancsóra, aki egy jalkiáltással összerogyott és meghalt. A másik golyót a leánynak szánta, de ez elmenekült. Schreiber ezután bement az őrszobába, hol bejelentette az esetet. Schreiber elfogták és átadták a csendőrségnek.

* **A lebergi merénylet.** Megirtuk, hogy a lebergi székesegyházban merényletet követtek el *Hauszmann* kanonok ellen. Mint Lembergől táviratozzák, a vizsgálat kiderítette, hogy a merénylő *Vaszcuk* Vazul szállító-vállalkozó, örült, a ki már négyszer volt az örültek házában. Valamikor vagyonos ember volt, de könnyelmű élete és iszákossága folytán elvesztette vagyonát. Mikor üzletét el kellett adnia, mutatkozott rajta az elmebaj. Néhány héttel ezelőtt Bécsben kihallgatásra jelentkezett a királynál, de a kabinetirodában észrevették, hogy örülttel van dolguk s megfigyelés alá helyezték, a honnan ismét a kulparnovi örültekházába került. Vaszcuk valamennyi lebergi kanonoknak irt fenyegető leveleket, hogy a káptalantól szenvedett kárát térítsék meg, de a levelekre nem kapott választ. Ezért elhatározta, hogy bosszút áll a káptalan egyik tagján. Hauszmann kanonok állapota, akit a merénylő az oltár előtt ölmos botjával fejbeütött, nagyon veszedelmes. A sebesült öreg pap számtalan résztvevő levelet és táviratot kapott s Szeptiecki gróf érsek személyesen megjelent a kanonok lakásán és tudakozódott állapotáról.

* **Leégett templom.** A brooklyni (N. Y.) sz. Agnes templomot a villám fölgújtotta. A gyönyörű templom alig 40 perc alatt teljesen leégett. A kárt 1/2 millió dollárra becsülik. Braver s. lelkész berohant az égő templomba és az Oltáriszentséget megakartá menteni. Élete nagy veszélyben forgott. A tűzoltók szerencsére kimentették. Az oltár közelében lévő egyik ablakot betörték és létrát eresztettek be. Így menekült meg a bátor pap.

* **Távozás búcsu nélkül.** *Lajos* Józsefné kiskut-utcai házában lakott *Kiss* Róza egészen tegnapig. Tegnap melegnek találta az időt vagy mi? elég az hozzá, hogy mikor senki sem látta búcsu nélkül eltávozott. *Lajos* Józsefné később vette észre, hogy az udvariatlan *Kiss* Róza emléket is vitt magával: 6 koronát és egy csomó ruhát, melyeket egy őrizetlen percben csenhetett el. Megtette ellene a feljelentést s most rendőrség nyomozza a búcsu nélkül távozott leányt.

* **Névváltoztatások.** *Laufer* Mórész bajai születésű, budapesti lakos vezetéknévét *Lászlóra*, — *Mósin* Gergely rézbánya: csendőr pedig *Jenei*-re változtatták.

* **Önkéntelen fürdő.** A helyben állomásozó közös huszárságtól néhány ember három nagy csónakkal eveztek le a Körözsön a Városliget mellett nyugati irányban. Az első csónak szerencsésen keresztül ment a nagyhid mellett lévő gyors vizen s az itt földbe vert nagy csövek között. A második csónakon tíz három huszár már szerencsétlenebb volt. Egy nagy csövekben megakadt a hajó s félig elmerült. A benne lévő katonaruhák, lőszerszármok a vízbe kerültek, de a többi huszárok a holmik nagy részét kihalászták. A szegény katonák csak nagy ügygyel-bajjal tudták kihuzni a csónakot.

* **Lopás tolvaj nélkül.** Polgár József fő-
utcai borbély tegnap panaszt tett a rend-
őrségen, hogy az elmúlt éjszaka valaki be-
tört az üzletébe s záros szekrénye fiókjából
122 koronát elvitt. A nyomozás során azon-
ban kitért, hogy a betörésnek éppen semmi
külső jele sem állapítható meg s így igen va-
lószerű, hogy Polgár Lajos az egész betörést
csak álmodta.

* **Tűz Kis-Magyar-utcán.** Szerencsére
Nagyváradot csak ritkán látogatja meg a vörös
kakas. Pár hónap alatt nem volt tűz, városunk-
ban. Vasárnap éjjel két óra tájban akadt dolga
a tűzoltóknak. Kis-Magyar-utcán leégett egy
nadas ház. A tetőzet egészen elhamvadt, de a
lakások nem égtek be s így a butorok nem
pusztultak el. A tűzoltók csakhamar eloltották
a lángokat.

* **Találtatott egy zsebóra.** Igazolt tulajdo-
nosa átveheti a rendőrségen **Mendelényi Béla** fo-
galmazónál.

IRODALOM.

Magyarok vasárnapja. Az amerikai
magyar katolikusok kitűnően szerkesztett lap-
jának harmadik számát vettük a következő ér-
dekes tartalommal: A negyedik konvenczió.
A nyomorék körtefája. Ima P. L.-tól. Hírek
az Egyesült Államokból, Magyarországból,
Ausztriából, az amerikai magyarság köréből.
Fejtörő.

MULATSÁG.

Az iparos ifjak mulatsága. Pompás,
kedélyes mulatságot rendezett a nagyvárad
ipartestületi iparos ifjak önképző egyesülete
vasárnap Karger Sándor nyári mulatóhelyisé-
gében. Délután 3 órakor a diszjuszáló alatt vo-
nult ki az ifjuság az összejövetel színhelyére,
ahol versenykuglizással kezdték a mulatságot,
amely azonban csak este vált igazi kedélyes
mulatsággá, mikor tömegesen érkeztek a szeb-
nél-szezb asszonyok és leányok. A dalárda
Gerencsér karmester vezetése és buzgólkodása
mellett igen szépen adott elő több darabot,
azonkívül tréfás szavaltatok voltak. A táncot
kitűnő kedvvel reggelig járták; a négyeseket 80
pár táncolta.

SZINHAZ.

Egy ember negyven alakban. A
Püspök-fürdőben tegnap este játszott Polgári
Gyula az ismert jellemszínész, aki negyven féle
arcot mutatott be rajos tetszés mellett a kö-
sönségnek. Az előadás két és fél óra hosszáig
tartott. Állandóan óriási derűtséget kellett a
híres arczfintorító.

Közönség köre.

A cipész ipar fejlesztése Magyar- országon.

Körülbelül egy évtized óta a cipész ipar
folytonosan hanyatlak, a mi által nagyon vál-
ságos helyzetbe jutottak a cipész és csizma-
készítő iparosok.

A folytonos ipari hanyatlás indított több
szakértőt, úgy szintén a kormányt azon elha-
tározásra, hogy az ország egyik legelterjedtebb
és legjövendőbb iparát meg kell menteni.
Olvasnattunk már nagyon sok erre irányuló esz-

méről és eszközökről és nagyon sok tényezőt
felhoztak a mivel talán segíteni is lehetne a
bajon. (Ilyen lenne például a nyersbőr termelő
szövetkezet, a közös eladási raktár stb.);
de a hanyatlást egészen megakadályozni nem
lehet.

Nagyon jól tudjuk, hogy a társadalom, bár-
mely rétegét vesszük tekintetbe, csak ügyélet-
képes, ha a reá bizottakat alaposan és kellő
szakértelemmel el tudja végezni. Így van az ipar-
ágaknál is kivétel nélkül.

Most azonban a cipész iparágról, illetve a
lábbeli készítésről van szó, a mely iparágnál
nagyon nagy kárt okoz az, hogy sokaknál hiány-
zik a gyakorlat, a képesség. Nagyon sok
munkás van Magyarországon, a ki nem igen
tud dolgozni és ez a legnagyobb baj az ipar
fejlesztésére nézve.

De ez még hagyján, mert ha gyakorolja
magát, még tanulhat, csak lenne kitől tanulni.
Az ám a baj, hogy nincs, mert az a ki érti a
mesterségét, nagyobb részt szegény és nem tart
segédet, a kiknek pedig anyagi tehetségük van,
azok közt kevés a szakképzett iparos, úgy a
tudatlan segéd iparos lesz, de nem szakember,
mert nagyobb része még a mértékvetelt sem
ismeri, a felső rész készitést egyáltalán nem
érti, pedig ez a legfőbb kelléke a lábbeli ké-
szítésnek. Nem ismeri a bőr minőségét, így nem
tud alapos rendelést felvenni.

Az ilyen iparos, a ki magát nem érti, hogy
tudna boldogulni, mikor azoknak is nagyon ne-
héz a megélhetés, a kik szakemberek.

Az itt felsoroltak után nézzük meg, milyen
úton lehetne megmenteni a magyarországi láb-
beli készítő iparosok és munkások képzett ré-
szét a teljes önkrejtástől és milyen úton le-
hetne a lábbeli készítő ipart a legkönnyebben
fellendíteni.

Vegye a kormány a kezébe az ügyet és
hozzon új ipartörvényt, szorítsa meg a kontá-
rok működését, állítsák fel az önálló vámterü-
letet, készítsenek új kereskedelmi törvényt, il-
letve a már meglévőt módosítsák oda, hogy
minden kereskedő csakis a tisztességes verseny
korlátai közt működhesse és ez által eleje vé-
tessék a tömeges bukásnak, a mi nekünk okoz
rendesen nagy kárt.

Továbbá állítson fel szakiskolákat minden
nagyobb községben is, a hol a felső rész készi-
tést némileg el tudják sajátítani már mint ta-
nuló. Kötelezze az ipartestületeket, hogy min-
den szakra létesítsen szakosztályt, hol mint se-
géd tovább tanulva haladhasson a cél felé.
Szólítsa fel a kormány az iparhatóságokat, hogy
csak is olyan tanulókat szabadíthat fel, a kik
tanulmányukat a gyakorlattal és képesek
megélni a munkájuk után.

Ha ezen három pont alatt foglaltak életbe
lépnek, akkor már a szövetkezetek létesítésén
is lehetne dolgozni, de addig az egész dolog
hiába való. — Hogy miért, azt a következőleg
fogom fel.

Ameddig a kormány a törvény módosítása
folytán el nem éri, hogy a ki szakember és
versenyképes, ne legyen kitéve egyik, vagy má-
sik pézzel rendelkező, kontár kényének, mert
az nem fejleszté az ipart, hanem csak a vagyon-
gyűjtés az elve.

Nézzük, hányszor megtörténik, hogy az ipa-
ros nem igen kap segédet, nem pedig azért,
mert a kontár iparos magához csalogatja a mun-
kást jó ígéretek mellett és talán még kárörvend
is rajta, hogy a szakiparos nem kap segédet és
így nem tud boldogulni.

Kérdem ezek után, minek a gyakorlat, a
képesség, ha pénzzel mindent lehet tenni a képzett
iparosok megrontására. — Bárki lehet iparos,
csak pénze legyen.

Vajjon mit szólnának azok a nagyvárad
urak, a kik a Moskovits Farkas és társa cipő-
gyárát át akarják venni, hogy ha mi iparosok
az ő hivatalukat akarnánk elfoglalni? Azt hi-
szem, nem valami jó szemmel néznék és azt
mondanák, hogy mi nem vagyunk végzett szak-
emberek és így nem nekünk való az a magas
hivatal.

Eppen úgy fogjuk mi is fel a dolgot, hogy
a nem iparos, vagy az, aki nem tanulta a
mesterségét, ne kontárkodjon, sem mint iparos,
sem mint gyáros, sem pedig mint szövetkezeti
tag, hanem egyszerűen maradjon azon foglal-
kozásnál, amelyet ért.

A cipész pedig lesz tovább is cipész és
az urak dolgoztassanak velünk, ne vegyék a
külföldi árut, akkor mi boldogulunk a gyárnél-
kül is.

Nagyvárad, 1901. július 25-én.

Nagy Lajos,
cipész.

REGÉNY-CSARNOK.

A SANDASZEMÜ.

Irtá: Lucien Biart.

Franziából: K — ő.

VII.

32.

A tanya udvara teljesen üres volt, mikor
Brusco kifáradva az oszlopcsarnok elé érkezett.
Don Estevan megölelte Micaelát.

— Ugy látszik, mondá, a te védőszented
elnyerni igyekszik a kápolnát, arczod pirosabb
a rózsánál.

A fiatal leány mosolygott s kezét fo-
gott Ricardoval, ki odafutott, hogy őt üdvö-
zölje.

— Honnan jössz? kérdezte az ültetvényes,
kétségbeejtette ezt a szegény fiút, a ki veled
akart menni s minthogy szokásod ellenére nem
érkezett vissza Angelusra, azt hitte, hogy fel-
falt egy tigris.

— Én a hegytetőn végeztem el esti imámat,
feleit Micaela, s éta közben bejártam a coscoma-
tepeci hegyi ösvényeket is.

— Behatoltál az öreg Fuenléal földjére?
— Igen, legalább azt hiszem, mert sem én,
sem keresztatyám nem tudom miért erre az
oldalra nem vittek engem.

— Ezek az ösvények nagyon elhagyottak
ne járj arra egyedül, Fuenléal nekem ellenségem.

— Ellensége? ismétlé Micaela, Miguel
szavaira emlékezve.

— Istenemre, folytató don Estevan szemöld-
jeit összevonva, vagy három napja, mikor
éppen Orizavához megérkeztem, észrevettem az
atyát és fiát, a mint szintén arra haladtak.
Magsarkantyuztam a lovamat, hogy utolérjem
őket s véget vessek a hosszú elenségeskedésnek,
melyet már az időnek is el kellett volna tüntetnie.
Fuenléal elfutott, mint egy bűnös, a fiatal kakas
pedig megelégedett azzal, hogy a kalapját levette,
a helyett, hogy elfogadta volna barátságosan
felé nyújtott kezemet. Az ördögbe, ha ők háborút
akarnak, én az ő emberük vagyok! Jól tette a
haszontalan piperkőcz, hogy elvágattott, mert a
kardom viszketni kezdett . . .

— Mérsékelj magadat, mondá Alvarez, ki
éppen odaérkezett. Ez az eljárás nem sérthet
téged, fedhetetlen lovagot.

— Mutassa meg nekem ellenségét nagy-
bátyám, mondá Ricardó, majd utjába állok én!

— Azt meg ne próbáld! kiáltott az ültet-
vényes inkább bosszankodva, mint komoly harag-
gal, olyan lovag mint én, nem szorul a más
védelmére. Én sohasem tudtam gyűlölni s ha
legádázabb ellenségem nyujtaná felém a kezét,
elfelednék neki mindent. Szeretném, ha beléd
szeretne, folytatta leánya felé fordulva; milyen
élvezettel tagadnám meg tőle kezdet!

Hála a sötétségnek, mely az arczvonások-
kat láthatatlanokká tette, senki sem vette észre
Micaela remegését. A vacsoránál komoly
volt s hamar visszatért szobájába. Miguel mély
hangja csengett szüntelenül a fülébe: »Soha
sem fogok mást szeretni önön kívül« mondta
neki. Hiába igyekezett e szavakat elfelejteni.

Lassanként gondolatai elsötétültek; atyjától
örökölte a nyúltságot s éppen elhatározta, hogy
elbeszéli a tegnapi találkozást, mikor az ültetvé-
nyes haragja kitört.

Mintha most is hallaná a lovag komoly
szavát: »atyáink ellenségek . . . nem szabad
tehát vele többet találkozni sőt gondolnia sem
szabad rá. Azonfelül nem jegyese-e Ricardónak?
Oh ez az óriás, ki össze akarja törni Fuenléal!
Micaela visszaemlékezett a reggeli jelenetre;
szemei felcsillantak, arca megvetést fejezett ki.
Mily zürzavar uralkodott ebben a tiszta s eddig
oly nyugodt lélekben!

— Te szereted őt! kiáltotta egy belső hang; oh jaj! ő szenvedett. Ez hát a szerelem?

Másnap reggel napkeletkor Micaela leszedte kertje virágait s feldiszította a kis templomban levő Mária-képet. Egy pillanatban az az eszméje támadt, hogy mindent bevall keresztatyjának, de valami titkos szemérem vissza tartotta. Hogyan mondja el azon zavart, nyugtalanságot, melyet neki egy olyan ember okozott, kiből don Estevan látott? Micaela elhatározta, hogy ellenséget látott? Micaela elhatározta, hogy hallgatni fog, remélve, hogy a feledés magától is bekövetkezik. Egy hétig egyszer sem lovagolt a Bruscon. Órahszát térdelt és imádkozott a kápolnában, s visszautasította a férfiak felhívását kik sétálni akarták vinni. Már több ízben volt ő ilyen vallásos hangulatban, azért sem atyjának, ő ilyen vallásos hangulatban nem tűnt ez fel. A félnék sem keresztatyjának nem tűnt ez fel. A félnék és alázatos Ricardó észrevette, hogy unokanővére kerülte az alkalmat, hogy vele egyedül legyen. Nagyon szomorkodott e fölött és gyakran egy-egy könyecsepe gördült le szemeiből, ilyenkor Micaela kezét nyújtotta neki s don Estevan nem mulasztotta el, hogy a vőlegény fülébe ne sugja:

— Mennyire szeret téged, kedves öcsém!

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Keresztelő a konopisti kastélyban.

Bécs, július 29. A konopisti kastélyban vasárnap volt Ferencz Ferdinánd főherceg újszülött leányának a keresztelője. A hercegnő a Zsófia Mária Terézia, Francziska neveket kapta. A keresztanya tisztét Mária Terézia főhercegnő töltötte be. A keresztelő után a kastélyban nagyobb szabásu ebéd volt. Ugy a főherceg nejének, mint az újszülött hercegnőnek állapota általánosan jó.

A Kormos-ügy fejleménye.

Budapest, július 29. (Saj. tud. táv.) Pozsonyból jelentik, hogy Rohlin Tivadar ügyvéd, az ottani kamara elnöke ellen, a Kormos-ügyből kifolyólag vizsgálatot indítottak. Rohlin összeköttetésben állott Kormossal, ki több általa képviselt perben ítélkezett. A vizsgálatot egy megvesztegetési esetből kifolyólag indították.

A lipcsei bankbukás következményei.

Kassel, július 29. Schlegelt, a törkölyszáritó részvénytársaság felügyelő tanácsának tagját ma letartóztatták.

Vitriol dráma.

Budapest, július 29. (Saját tud. táv.) Mint Breznóbányáról írják, a Besztercebánya felől jövő vonaton érkezett utasok között egy nő vitriollal leöntötte a szolgálattevő vasuti tisztet, ki a fájdalomtól összerogyott. A merénylő maga is rosszul járt, mert a vitriol mindkét szemét kiégette. Szerelmi drámát sejtettek.

Ujabb tüntetések Spanyolországban.

Madrid, jul. 29. A Fabra-ügyönkség jezlenti Barcelonából: Tegnapi tüntetők egy kis csoportja »Halál a jesuitákra!« kiáltással vonult végig az utcákon. A csendőrség löfögyverét használta és öt embert letartóztatott.

Madrid, jul. 29. A Fabra-ügyönkség jezlentése: Tegnapi itt a kongregációk ellen irányuló igen látogatott népgyűlést tartottak. Mi-

don az elnök felolvasta a prefektusnak a nyilvános tüntetések ellen kiadott rendeletét, a kormány ellen irányuló kiáltások hallatszóttak. A népgyűlés után annak résztvevői átvonultak az utcákon. A rendőrség szétszórta a tüntetőket.

Okirathamisító földbirtokos.

Budapest, július 29. (Saját tud. táv.) Szolnokról jelentik, hogy az ottani törvényszéken büntető följelentést tettek Markbreit Gyula földbirtokos ellen közokirathamisítás és hamis tanúságra való rábírás miatt. A följelentést Markbreit testvérei tették meg azért, mert elhunyt atyjuk ajándéklevelét meghamisította s így a 900 holdas birtokot magának szerezte meg.

Crispi.

Nápoly, július 29. A Crispi állapotáról ma este 6 órakor közzétett orvosi jelentés azt mondja, hogy csökkent erőállapot mellett az ideges betegségi tünetek egyre tartanak és a szivgyengeség fokozódik.

Az udvari orvos halála.

Ischl, július 29. Dr. Widerhofer tanár udvari orvos tegnap éjjel hosszú súlyos betegség után 70-ik életévében meghalt. A holttestet Bécsbe szállítják és szerdán délután a hietzindi temetőben a családi sírba eltemetik.

A belga király utazása.

Gastein-fürdő, július 29. A belga király ma reggel Salzburgba utazott, a honnét Párisba megy.

Vizbefult műegyetemi hallgató.

Fajs, július 29. Janda Ottokár műegyetemi hallgató, aki a budapesti folyammérnökség megbízásából itt időzött, ma délután a Dunába fürödni ment és fürdés közben a vízbe fult.

A francia pótválasztások.

Páris, július 29. Tegnapi 44 megyében 96 pótválasztás volt a megyetanácsokba. Eddig 94 eredmény ismeretes. Megválasztottak 83 köztársaságit és 11 konzervatívot. A köztársaságiak 17 mandátumot nyernek és 7-et vesztenek.

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, július 29.
Buza októberre	— — — — — 0.—
Buza áprilisra	— — — — — 0.—
Tengeri	— — — — — 0.—
Rozs okt.	— — — — — 0.—
Zab ápr.	— — — — — 0.—
Káposzta, repace, aug.	— — — — — 0.—

Értéktőzsde.

	Budapest, július 29.
Osztrák hitel	— — — — —
Magyar hitel	— — — — —
Allamvasut	— — — — —
Rumamurányi	— — — — —
Magyar jelzálog	— — — — —
Salgótarjáni	— — — — —
Wagon-kölcsön	— — — — —

Hivatalos árfolyamok

	a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. július 29-én.
Magyar aranyjárdék 4%	118.35
Magyar koronajárdék	92.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	120.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	118.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	92.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavónföldterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyereségy-sorsjegy-kölcsön	173.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	143.50
Osztrák járdék papírban	98.95
Osztrák járdék ezüstben	98.80
Osztrák járdék aranyban	118.—
Osztrák korona járdék	95.75
Osztrák államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bank részvény	16.40
Magyar hitelbankrészvény	630.—
Osztrák hitelintézet részvény	623.—
Párisi vista	95.15
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.02
Németbirodalmi márka	117.35
London vista	239.65
20 márkás arany	28.50

Marha ártáblázat 1901. július hó 23-ról.

Egy pár első rendű jármás ökör 660—760, egy pár másodrendű jármás ökör 550—650, egy pár harmadrendű jármás ökör 280—580, 1 drb fejős tehén 120—240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 175—245. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 125—185. 2 drb. veres borju 24—50, 1 drb. fél éves borju 36—52, 1 drb egy éves borju 46—80, két éves borju 76—240. 1 drb hizott sertés 80—150, 3 évr fél éves 29—34, 1 pár egy éves sertés 38—56, 1 pár két éves sertés 70—136. 1 drb igás ló 180—260, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbőr 10—20.

Dr. VUCSKICS GYULA.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Színes selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyük, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek. Tenis flanel és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkek.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

A
„TISZÁNTUL”

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára egyházhatalossággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak }
Egybekeltek }
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

anyakönyve, diósgyőri papíron.

Bevétel }
Kiadás }

templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek }
Meholtak }

anyakönyvi kivonata.

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők
a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

- Krisztus követése.* 80 fillér, 8, 12, 16 korona.
Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.
Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.
B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.
Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.
Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.
Az Urangyala, füzve 2 kor.
Lilionszálak, füzve 3 kor.
Csarnok, 3 korona.
Szent Halmok, 3 korona.
Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:
Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László
nyomda részvénytársaság

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legújabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hírlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, körlevelek, falragaszok, hirdetések, részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek, pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok, meghívók, színlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok, névjegyek, tánczrendek, palackfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések, levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvaokról.
2. Megtértek jegyzéke.
3. Hitehagyottak jegyzéke.
4. Elvált házasságok jegyzéke.
5. Szerződés szerinti vagy házasságok jegyzéke.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.
9. Kereszteltek }
10. Egybekeltek }
11. Meholtak }

12. Bevételi }
13. Kiadási } számadás-ívek.

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }
16. Egybekeltek }
17. Meholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }
22. Egybekeltek }
23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.